

Betong med lågt vct, vattencemental, används allt oftare i syfte att förkorta torktiden. Uppföljande fuktmätningar måste då alltid utföras med RF-mätning i borrhål på byggarbetsplatsen. När prognoser avseende uttorkningstiden tas fram med beräkningsverktyget TorkaS finns risk att torktiden underskattas när det gäller betong med lågt vct.

TorkaS är ett beräkningsprogram som används för att prognostisera uttorkningstid avseende nygjuten betong. När en prognos har utförts för att uppskatta uttorkningstiden på en byggarbetsplats ska alltid uppföljande mätningar utföras. Detta för att säkerställa att prognosen är uppfylld innan golvläggning kan påbörjas. Uttorkning av betong är ofta den kritiska aktiviteten som styr tidsplanen i ett byggprojekt.

TorkaS baseras på ett stort antal mätningar i betong utförda med mätmetoden borrhålsmätning. Programmet har reviderats i tre etapper över åren. Version 1 baserades på borrhålsmätningar i betong med Slite Standardcement. I version 2 infördes Byggcementet och ett mindre antal borrhålsmätningar utfördes för att jämföra uttorkning av betong med Slite Standardcement och Byggcement. I version 3 infördes uttorkningens temperaturberoende avseende temperatur i tidigt skede. Ett antal mätningar utfördes och revideringen baserades denna gång på resultat från mätmetoden uttaget prov. Från version 3.0 till nu gällande version 3.2 har revideringarna i stort sett endast avsett justeringar av buggar i programmet.

Det har nyligen visat sig att mätning med uttaget prov kan ge en väsentlig underskattning av betongens RF, relativa fuktighet, på grund av ett antal felkällor under själva provtagningen. Detta gäller speciellt vid mätning i betong med lågt vct. Felet tenderar att öka i storlek med minskande vct. Eftersom mätresultat från mätningar med uttaget prov har använts som indata till TorkaS, version 3.2, finns risken att beräknad RF blir för låg. RBK, Rådet för ByggKompetens, som står bakom systemet RBK- auktoriserad fuktkontrollant, har beslutat att RF-mätning med uttaget prov ska utgå ur systemet. Detta innebär att uppföljande RBK- mätningar på byggarbetsplatser enbart kommer att utföras med borrhålsmätning. Således finns en avsevärd risk att prognos och mätning inte överensstämmer. Om det vid mätning visar sig att betongens RF är någon procent högre än prognosticerat kan det innebära flera månaders förlängd uttorkningstid för att komma ner till den RF som krävs innan golvläggning får påbörjas. Skillnaden i RF mellan prognos och mätning riskerar att skilja med flera procent.

Med bakgrund av detta bör prognoser utförda med TorkaS 3.2 användas med försiktighet vid låga vct. Detta gäller uppskattningsvis vid ett vct som är 0,45 eller lägre. Underskattningen av RF ökar ju lägre vct betongen har.